

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫ» РҚБ
«ХАЛЫҚ» ЖҚ

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

РОО «НАЦИОНАЛЬНОЙ
АКАДЕМИИ НАУК
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН»
ЧФ «Халық»

THE BULLETIN

OF THE ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
«Halyk» Private Foundation

PUBLISHED SINCE 1944

4 (404)

JULY-AUGUST 2023

ALMATY, NAS RK

В 2016 году для развития и улучшения качества жизни казахстанцев был создан частный Благотворительный фонд «Халык». За годы своей деятельности на реализацию благотворительных проектов в областях образования и науки, социальной защиты, культуры, здравоохранения и спорта, Фонд выделил более 45 миллиардов тенге.

Особое внимание Благотворительный фонд «Халык» уделяет образовательным программам, считая это направление одним из ключевых в своей деятельности. Оказывая поддержку отечественному образованию, Фонд вносит свой посильный вклад в развитие качественного образования в Казахстане. Тем самым способствуя росту числа людей, способных менять жизнь в стране к лучшему – профессионалов в различных сферах, потенциальных лидеров и «великих умов». Одной из значимых инициатив фонда «Халык» в образовательной сфере стал проект *Ozgeris powered by Halyk Fund* – первый в стране бизнес-инкубатор для учащихся 9-11 классов, который помогает развивать необходимые в современном мире предпринимательские навыки. Так, на содействие малому бизнесу школьников было выделено более 200 грантов. Для поддержки талантливых и мотивированных детей Фонд неоднократно выделял гранты на обучение в Международной школе «Мирас» и в *Astana IT University*, а также помог казахстанским школьникам принять участие в престижном конкурсе «*USTEM Robotics*» в США. Авторские работы в рамках проекта «Тәлімгер», которому Фонд оказал поддержку, легли в основу учебной программы, учебников и учебно-методических книг по предмету «Основы предпринимательства и бизнеса», преподаваемого в 10-11 классах казахстанских школ и колледжей.

Помимо помощи школьникам, учащимся колледжей и студентам Фонд считает важным внести свой вклад в повышение квалификации педагогов, совершенствование их знаний и навыков, поскольку именно они являются проводниками знаний будущих поколений казахстанцев. При поддержке Фонда «Халык» в южной столице был организован ежегодный городской конкурс педагогов «*Almaty Digital Ustaz*».

Важной инициативой стал реализуемый проект по обучению основам финансовой грамотности преподавателей из восьми областей Казахстана, что должно оказать существенное влияние на воспитание финансовой грамотности и предпринимательского мышления у нового поколения граждан страны.

Необходимую помощь Фонд «Халык» оказывает и тем, кто особенно остро в ней нуждается. В рамках социальной защиты населения активно проводится работа по поддержке детей, оставшихся без родителей, детей и взрослых из социально уязвимых слоев населения, людей с ограниченными

возможностями, а также обеспечению нуждающихся социальным жильем, строительству социально важных объектов, таких как детские сады, детские площадки и физкультурно-оздоровительные комплексы.

В копилку добрых дел Фонда «Халык» можно добавить оказание помощи детскому спорту, куда относится поддержка в развитии детского футбола и карате в нашей стране. Жизненно важную помощь Благотворительный фонд «Халык» оказал нашим соотечественникам во время недавней пандемии COVID-19. Тогда, в разгар тяжелой борьбы с коронавирусной инфекцией Фонд выделил свыше 11 миллиардов тенге на приобретение необходимого медицинского оборудования и дорогостоящих медицинских препаратов, автомобилей скорой медицинской помощи и средств защиты, адресную материальную помощь социально уязвимым слоям населения и денежные выплаты медицинским работникам.

В 2023 году наряду с другими проектами, нацеленными на повышение благосостояния казахстанских граждан Фонд решил уделить особое внимание науке, поскольку она является частью общественной культуры, а уровень ее развития определяет уровень развития государства.

Поддержка Фондом выпуска журналов Национальной Академии наук Республики Казахстан, которые входят в международные фонды Scopus и Wos и в которых публикуются статьи отечественных ученых, докторантов и магистрантов, а также научных сотрудников высших учебных заведений и научно-исследовательских институтов нашей страны является не менее значимым вкладом Фонда в развитие казахстанского общества.

С уважением, Благотворительный Фонд «Халык»!

БАС РЕДАКТОР:

ТҮЙМЕБАЕВ Жансейіт Қансейітұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан)

ҒАЛЫМ ХАТШЫ:

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Абай атындағы ҚазҰПУ Педагогикалық білімді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

САТЫБАЛДЫ Әзімхан Әбілқайырұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Экономика институтының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан), **Н = 6**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, «Киево-Могилян академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина), **Н=2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, К. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және менеджмент университетінің кәсіптік білім берудің педагогикасы және психологиясы кафедрасының меңгерушісі (Мәскеу, Ресей), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Ләззат Мыктыбекқызы, экономика ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Қуатқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті педагогика кафедрасының меңгерушісі (Қарағанды, Қазақстан), **Н = 3**

БУЛАТБАЕВА Күлжанат Нурымжанқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының бас ғылыми қызметкері (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 2**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ресей білім академиясының академигі, «Білім берудегі стандарттар және мониторинг» журналының бас редакторы (Мәскеу, Ресей), **Н=2**

ЕСІМЖАНОВА Сайра Рафихевна, экономика ғылымдарының докторы, Халықаралық бизнес университетінің профессоры, (Алматы, Қазақстан), **Н = 3**

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясы РҚБ-нің Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген

№ 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ, 2023

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТУЙМЕБАЕВ Жансеит Кансеитович, доктор филологических наук, профессор, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального университета им. аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

УЧЕНЫЙ СЕКРЕТАРЬ:

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, директор Центра развития педагогического образования КазНПУ им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

САТЫБАЛДИН Азимхан Абылкаирович, доктор экономических наук, профессор, академик НАН РК, директор института Экономики (Алматы, Казахстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан), **Н = 6**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики и психологии профессионального образования Московского государственного университета технологий и управления имени К. Разумовского (Москва, Россия), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Лязат Мыктыбековна, доктор экономических наук, профессор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Куатовна, доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой педагогики Карагандинского университета имени Е.А.Букетова (Караганда, Казахстан), **Н=3**

БУЛАТБАЕВА Кулжанат Нурымжановна, доктор педагогических наук, профессор, главный научный сотрудник Национальной академии образования имени Ы. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, доктор педагогических наук, профессор, академик Российской академии образования, главный редактор журнала «Стандарты и мониторинг в образовании» (Москва, Россия), **Н=2**

ЕСИМЖАНОВА Сайра Рафихевна, доктор экономических наук, профессор Университета международного бизнеса (Алматы, Казахстан), **Н = 3**

«Вестник РОО «Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы).
Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № **16895-Ж**, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© РОО «Национальная академия наук Республики Казахстан», 2023

EDITOR IN CHIEF:

TUIMEBAYEV Zhansait Kanseitovich, Doctor of Philology, Professor, Honorary Member of NAS RK, Rector of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan).

SCIENTIFIC SECRETARY:

ABYLKASSYMOVA Alma Esimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Executive Secretary of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

EDITORIAL BOARD:

SATYBALDIN Azimkhan Abilkairovich, Doctor of Economics, Professor, Academician of NAS RK, Director of the Institute of Economics (Almaty, Kazakhstan), **H = 5**

SAPARBAYEV Abdizhapar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology (Almaty, Kazakhstan) **H = 4**

LUKYANENKO Irina Grigor'evna, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of the National University "Kyiv-Mohyla Academy" (Kiev, Ukraine) **H = 2**

SHISHOV Sergey Evgen'evich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Moscow State University of Technology and Management named after K. Razumovsky (Moscow, Russia), **H = 6**

SEMBIEVA Lyazzat Maktybekova, Doctor of Economic Science, Professor of the L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 3**

ABILDINA Saltanat Kuatovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy of Buketov Karaganda University (Karaganda, Kazakhstan), **H = 3**

BULATBAYEVA Kulzhanat Nurymzhanova, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chief Researcher of the National Academy of Education named after Y. Altynsarın (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 2**

RYZHAKOV Mikhail Viktorovich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, academician of the Russian Academy of Education, Editor-in-chief of the journal «Standards and monitoring in education» (Moscow, Russia), **H = 2**

YESSIMZHANOVA Saira Rafikhevna, Doctor of Economics, Professor at the University of International Business (Almaty, Kazakhstan), **H = 3**.

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications

of the Republic of Kazakhstan **No. 16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2023

BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ISSN 1991-3494

Volume 4. Number 404 (2023), 392-403

<https://doi.org/10.32014/2023.2518-1467.558>

UDK 336.1

SCSTI 06.39.31

© **N. Gumar**^{1*}, **M. Imramzieva**¹, **G. Zhanibekova**²,
SH. Shalbaeva³, **S. Izeev**⁴, 2023

¹ Caspian Public University, Almaty, Kazakhstan;

² Kainar Academy, Almaty, Kazakhstan;

³ Almaty Management University, Almaty, Kazakhstan;

⁴ Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan.

E-mail: Gumnaz@mail.ru

TRANSFORMATION OF THE BANKING SECTOR IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION OF THE ECONOMY OF KAZAKHSTAN

Gumar Nazira – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Caspian Public University, Almaty, Kazakhstan

E-mail: Gumnaz@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0001-7516-899X>;

Imramziyeva Munira – PhD, Associate Professor of the Caspian Public University, Almaty, Kazakhstan

E-mail: imya0907@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-9825-1662>;

Zhanibekova Gaukhar – PhD, Associate Professor at Kainar Academy, Almaty, Kazakhstan

E-mail: gaukhar-k@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-7291-4851>;

Shalbaeva Sholpan – Candidate of Economic Sciences. Associate Professor of the Almaty Management University, Almaty, Kazakhstan

E-mail: Shalbaeva_666@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-1862-4941>;

Izeyev Sayan – Candidate of Economic Sciences, Senior lector of the Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan

E-mail: in-sayan@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-6675-7327>.

Abstract. In the modern and ever-changing world, the financial block as a whole and the banking sector in particular are actively evolving in response to the tasks of economic modernization to the vector of the new technology. Today, digital products are everywhere. The banking sector is no exception. You can even say that he is on the front line. And every person feels the tangible impact of these transformations on himself in everyday life, not to mention the processes on the scale of the state. These are far from the standard banking work products that used to be. And today, hardly anyone can imagine reality without these vital technological changes. Considering the trends in the activity of banks in our country, we also observe the transition of banks to a new concept of a "digitized" bank. This article discusses the trends and the significance of these processes for our development on a national scale. It is

concluded that the benchmark is set to protect big data from various cyber attacks, so it is to ensure the stable operation of this system. Of course, a separate unit is remote maintenance and investment in neural contacts. Digitalization of all bank activities means that even the smallest transactions and payments must be translated into an appropriate format and a single process.

The whole mechanism of work and adaptation to new realities takes place daily at different rates on the world stage. Of course, all these global adjustments to the figure raise big questions. Namely, what impact they make on the work of, say, a particular enterprise. The use of new IT products requires the creation of new working systems and the modernization of existing and working ones (Hess et al., 2016).

This article discusses all these aspects of the transition. Characteristics that demonstrate the shift of the economy to the figure, a description of the main points. The authors outline the key vectors of fintech development in this area. The principle of timely transition in a rapidly changing world is emphasized. Since what is relevant today, tomorrow is already a relic of the past.

The finblock is the main engine of the digital economy (Lee et al., 2018). We can see this in the changes that are associated with the digitization of a number of financial products using appropriate technologies (FinTech). They are breakthroughs of those who introduce it to the market, being triggers for all other market participants (Breidbach et al., 2020). Second-tier banks, where Kaspi Bank occupies a special place, have become the leaders of this technological war. This is due to the fact that it is necessary to introduce new digitized products immediately. The market situation is changing rapidly. Breakthroughs occur every day, which require a rethinking of standard banking products (Krasnikolakis et al., 2020).

The use of digital trends improves the mechanisms of interaction between financial institutions, the state and recipients of services (Thalassinos et al., 2020). Digitization implies the continuous introduction of modern trends in the provision of banking products. Bank branches are shrinking, and many products are becoming available remotely, especially the provision of loans and investments. Advanced development is definitely the key to improving the work of financial institutions (Makarova et al., 2021).

Keywords: digitalization, banking system, banking, internet banking, mobile banking, banking technologies

Financing: This publication was prepared as part of grant funding for scientific and/or scientific and technical projects for 2022-2024 (MES RK - IRNAR14871750 "Development of innovative products and services as the basis for improving lending in commercial banks in the context of digitalization.")

Conflict of interest: The authors declare that there is no conflict of interest.

© Н.А. Гумар^{1*}, М.Я. Имрамзиева¹, Г.Қ. Жанибекова²,
Ш.Е. Шалбаева³, С.Н. Изеев⁴, 2023

¹ Каспий қоғамдық университеті, Алматы, Қазақстан;

² Қайнар Академиясы, Алматы, Қазақстан;

³ Алматы менеджмент университеті, Алматы, Қазақстан;

⁴ Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университеті,

Алматы, Қазақстан.

E-mail: Gumnaz@mail.ru

ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫН ЦИФРЛАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНДА БАНК СЕКТОРЫН ТРАНСФОРМАЦИЯЛАУ

Гумар Назира Ануарбекқызы – экономика ғылымдарының кандидаты, Каспий қоғамдық университетінің қауымдық профессоры, Алматы, Қазақстан

E-mail: Gumnaz@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0001-7516-899X>;

Имрамзиева Мунира Ялқуловна – PhD, Каспий қоғамдық университетінің қауымдық профессоры, Алматы, Қазақстан

E-mail: imya0907@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-9825-1662>;

Жанибекова Гаухар Калдановна – PhD, Қайнар Академиясының қауымдық профессоры Алматы, Қазақстан

E-mail: gaukhar-k@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-7291-4851>;

Шалбаева Шолпан Есламбековна – экономика ғылымдарының кандидаты, Алматы менеджмент университетінің қауымдық профессоры, Алматы, Қазақстан

E-mail: Shalbaeva_666@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-1862-4941>;

Изеев Саян Нурмаханбетович – экономика ғылымдарының кандидаты, Абай атындағы қазақ ұлттық педагогикалық университетінің бас оқытушысы, Алматы, Қазақстан

E-mail: in-sayan@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-6675-7327>.

Аннотация. Қазіргі әлемде жалпы қаржы жүйесі, оның ішінде банк секторы цифрлық экономика талаптарына сай дамып келеді. Цифрлық трансформацияға байланысты банк секторын дамытудың бизнес-модельдері мен тұжырымдамалары жетілдірілуде. Банктердің қызметі банк секторынан әлдеқайда асып, материалдық және материалдық емес қызмет көрсету саласына енеді. Негізгі бағыттарды талдау және «цифрлық» банктің жаңа моделіне көшу үдерісіндегі отандық банк институттарының мүмкіндіктерін бағалау тән тенденциялар: қашықтан қызмет көрсетуге бағдарлану; жасанды интеллект технологияларына инвестиция салу және киберқауіптерді азайту. Цифрлық өзгерістердің осы үдерісінде банктер барлық дерлік корпоративтік процестерді бейімдеуді талап ететін инновациялармен бетпе-бет келеді.

Технологияның қарқынды дамуы, сондай-ақ әлемдік нарықтағы алуан түрлі өзгерістер кооперативтік бейімделудің жаңа үдерісінің күшеюіне әкелді. Жүргізіліп жатқан цифрлық трансформация және жаңа технологияларды енгізу дәстүрлі компаниялардың бастан кешіп жатқан өзгерістері туралы сұрақтарды тудырады. Жауап инновациялық бизнес үлгілерін жасауды және цифрлық технологияларды пайдалана отырып бар бизнес үлгілеріне өзгерістер мен жақсартуларды енгізуді қамтиды (Hess et al., 2016).

Мақалада экономиканы цифрландыру жағдайында банк қызметін

трансформациялау ерекшеліктері қарастырылады; банк секторындағы қаржылық технологияларды дамытудың негізгі бағыттары көрсетіліп, цифрландыру арқылы дәстүрлі банктік қызметтерді және басқа да бағыттарды одан әрі трансформациялауды ұсынады.

Цифрлық экономиканы дамытудың драйверлерінің бірі – қаржы секторы (Lee et al., 2018) Негізгі үдеріс технология (FinTech) арқылы қаржы қызметтері жүйесін цифрлық түрлендіру болды – нарықтың жаңа қатысушыларының негізгі қаржы институттарын сынға алатын серпінді инновациялары (Breidbach et al., 2020) Kaspi Bank ең көрнекті өкілі болып табылатын бөлшек банктер заманауи цифрлық қызметтерді жылдам енгізумен, өзгерістердің экспоненциалды қарқынымен және дәстүрлі банктік тәжірибені қайта қалыптастыратын инновациялық серпілістермен сипатталатын технологиялық революцияның көшбасшысы екенін дәлелдеді (Krasonikolakis et al., 2020).

Цифрлық технологияларды қолдану банктер, мемлекет және әлеуетті клиенттердің өзара әрекеттесу жолдарын жақсартады (Thalassinos et al., 2020) Цифрлық трансформация банк қызметтерін көрсетудің заманауи әдістерін кеңінен енгізуді көздейді. Банк бөлімшелері қысқарып, көптеген қызметтер, әсіресе несие беру және инвестициялау онлайн режиміне көшуде. Инновациялық даму – банктердің тиімділігін арттырудың негізгі мүмкіндігі (Makarova et al., 2021).

Түйін сөздер: цифрландыру, банк жүйесі, банк қызметі, интернет-банкинг, мобильді банкинг, банктік технологиялар

Қаржыландыру: Жарияланым 2022-2024 жылдарға арналған ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық жобалар бойынша гранттық қаржыландыру шеңберінде дайындалды (ҚР БҒМ)- ИРН АР14871750 «Цифрландыру жағдайында коммерциялық банктерде кредиттеуді жетілдіру негізі ретінде инновациялық өнімдер мен қызметтерді дамыту».

Мүдделер қақтығысы: Авторлар осы мақалада мүдделер қақтығысы жоқ деп мәлімдемейді.

© Н.А. Гумар^{1*}, М.Я. Имрамзиева¹, Г.К. Жанибекова²,
Ш.Е. Шалбаева³, С.Н. Изеев⁴, 2023

¹Каспийский общественный университет, Алматы, Казахстан;

²Академия Кайнар, Алматы, Казахстан;

³Алматы менеджмент университет, Алматы, Казахстан;

⁴Казахский национальный педагогический университет им Абая,
Алматы, Казахстан.

E-mail: Gumnaz@mail.ru

ТРАНСФОРМАЦИЯ БАНКОВСКОГО СЕКТОРА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ КАЗАХСТАНА

Гумар Назира Ануарбеккызы – кандидат экономических наук, ассоциированный профессор Каспийского общественного университета, Алматы, Казахстан

E-mail: Gumnaz@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0001-7516-899X>;

Имрамзиева Мунира Ялкуловна – PhD, ассоциированный профессор Каспийского общественного университета, Алматы, Казахстан

E-mail: imya0907@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-9825-1662>;

Жанибекова Гаухар Калдановна – PhD, ассоциированный профессор Академии Кайнар, Алматы, Казахстан

E-mail: gaukhar-k@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-7291-4851>;

Шалбаева Шолпан Есламбековна – кандидат экономических наук, ассоциированный профессор Алматы менеджмент университет, Алматы, Казахстан

E-mail: Shalbaeva_666@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-1862-4941>;

Изеев Саян Нурмаханбетович – кандидат экономических наук, старший преподаватель Казахского национального педагогического университета им Абая, Алматы, Казахстан

E-mail: in-sayan@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-6675-7327>.

Аннотация. В текущем и ежедневно меняющемся мире финсфера в общем и банковский сектор в частности активно эволюционируют в соответствии с вызовами цифровизации экономики. Вследствие трансформации на цифру мы видим усовершенствование бизнес-моделей и стратегий развития банковского направления. Роль банков в настоящее время выходит за пределы узкой сферы банковских услуг, простираясь на сферу как материальных, так и нематериальных предоставляемых услуг. Анализ важных векторов и оценка перспектив отечественных банков при переходе к новой концепции «оцифрованного» банка подчеркивают, что основными векторами стали: ориентация на снижение угроз в области кибербезопасности; удаленное обслуживание и вложения в нейронные связи. Процесс оцифровки банков сталкивается с инновациями, которые требуют принятия этих изменений во всех процессах управления банков.

Быстрый прогресс технологий и разнообразные изменения на мировой арене способствуют усилению нового процесса сотрудничества и адаптации. Продолжающаяся цифровизация и введение передовых технологий поднимают вопросы о переходах, которые затрагивают традиционные компании. Решение заключается в создании модернизированных бизнес-структур и/

или модификации и усовершенствовании существующих бизнес-структур с использованием оцифрованных продуктов (Hess и др., 2016).

Данная статья анализирует значимые аспекты работы банков, в то время когда меняется экономика в сторону цифровизации; авторы акцентируют основные векторы развития финансовых технологий в данной сфере, которые требуют своевременную эволюцию стандартных банковских продуктов и других направлений через свод цифровизации.

Финблок – это основной двигатель цифровой экономики (Lee и др., 2018). Мы можем это видеть изменениям, которые связаны с оцифровкой целого ряда финансовых продуктов используя соответствующие технологий (FinTech). Они являются прорывами тех, кто вводят это на рынок, являясь триггерами для всех других участников рынка (Breibach и др., 2020). Банки второго уровня, где особое место занимает Kaspі Bank, стали передовиками данной технологической войны. Это связано с тем, что вводить новые оцифрованные продукты необходимо немедленно. Ситуация на рынке меняется стремительно. Прорывы происходят каждый день, которые требуют переосмысление стандартных продуктов банковской работы (Krasonikolakis и др., 2020).

Применение цифровых трендов совершенствует механизмы взаимодействия между финансовыми институтами, государством и получателями услуг (Thalassinos и др., 2020). Оцифровка подразумевает сплошной ввод современных трендов предоставления банковских продуктов. Банковские отделения сокращаются, и многие продукты становятся доступными удаленном формате, особенно предоставление кредитов и инвестиций. Передовое развитие однозначно является ключом совершенствования работы финансовых институтов (Makarova и др., 2021).

Ключевые слова: цифровизация, банковская система, банковская деятельность, интернет-банкинг, мобильный банкинг, банковские технологии.

Финансирование: Публикация подготовлена в рамках грантового финансирования по научным и (или) научно-техническим проектам на 2022-2024 годы (МОН РК) - ИРН АР14871750 «Развитие инновационных продуктов и услуг как основа совершенствования кредитования в коммерческих банках в условиях цифровизации».

Конфликт интересов: авторы заявляют об отсутствии конфликта интересов.

Introduction

The advent of digitalization has profoundly reshaped the operations of the contemporary financial system. It covers the utilization of digital modernize products to change business structures, open new abilities to get the reverse benefit and create value. This embodiment of evolution in business structure is directed towards new products switching to a digit. The whole scientific world is concerned about studying this issue, and many of them prove that all the economies of the world are moving in this direction, the developing world is also responding to these changes.

In a specific case, the research efforts of S.Carbo-Valverde and K.Kahn (2016),

assessing the efficiency of settlement systems in two main develop representatives of the world, it is especially necessary to highlight the remote types of services that banks provide to customers. The experience of the past years has shown their stability to the current challenges in the cryptocurrency sphere. Studying the observations of A.Omarini, we can state how deeply these transients have gone to the figure in banking services. Examples of the need to integrate new IT platforms in countries are given like Spain, France, Italy, Greece etc. Converging viewpoints corroborate the imperative nature from T.Ahisar and K.Tunay accentuate the burgeoning efficiency witnessed in techbanking services.

Notably, the momentum of techbanking proliferation extends dynamically across all continents. The surge of interest in digitalization is equally discernible within Russia, with its impetus partially attributed to the inception of the "Digital Kazakhstan" public document in 2017, subsequently followed by the formulation of the National Project "Technological Breakthrough through Innovation, Science, and Digitalization " in 2021.

What do we ultimately understand today by "digitization"? There are many different discussions, but it all boils down to the following. This is the use of IT technologies to increase returns and, accordingly, profits from the processes that exist and from the creation of new opportunities (Gartner, 2020). This change exposes all spheres of activity to shifts. We must clearly understand that these are processes of both a technical nature and the processes of management of the banking sector as a whole. This requires the introduction of a large number of innovations. The first relates more to the effects of electronic technology on the body. The second means the transition from analog solutions to electronic ones. The transition to IT-tech involves updating the organization with the help of new information and communication hardware.

Materials and methods

The research methods are the analysis and synthesis of approaches to the definition of digital technologies in the banking sector, as well as the analysis and assessment of the impact of these processes of regulatory management in the banking environment, current trends, existing risks. Identification of existing problems for further research.

Results and discussion

Everyone states the fact that after the well-known crisis of 2008, the use of breakthrough IT developments has increased in large volumes. This growth was particularly pronounced in the backdrop of eroded confidence in traditional banking systems and the concomitant challenges in accessing credit. This era has been coined as the "golden age" of fintech.

In PRC and India, with the use of advanced technologies, this amount is more than 70% of the total weight of all banking transactions. Three years ago, about \$42 billion was allocated for the development and use of such IT technologies. Given the pandemic events of this year, the demand for remote services has increased reasonably. A year later we saw the same trend.

2021 passed under the auspices of digitalization and expansion of the frame

of the banking sphere. Banks are increasingly becoming the center and driver of technological change. They began to provide all kinds of possible services, even state ones. These are significant changes. Accordingly, such a large banking market has become dense and the role of influence has become even greater.

In our country, during the period under review, the banking sector, taking into account the minimum requirements for them, was unshakable. The central bank's capital requirements are significant, which allows absorbing economic shocks. In 2021, there was a positive trend in the main performance indicators of banks - assets grew by 20.7% and amounted to 37,622 billion tenge, the level of NPL loans (90+) decreased from 6.9% to a historical low of 3.3%. Loans to the economy increased by 26.5% to 18,497.7 billion tenge. This lending growth is the highest since the 2008 crisis.

Two years ago, an increase in the profitability of the banking unit was recorded. The net margin of banks amounted to about 1.5 trillion tenge, which records an increase of almost 80%. At the same time, the ratio of net margin to total assets in the calculated period of time increased almost 2,2 % (2017 - 1.61%, 2021 - 3.78%), and the ratio of net margin to equity on the balance sheet is almost 16% (2017 - 14.94%, 2021 - 30.6%) (Figure 1).

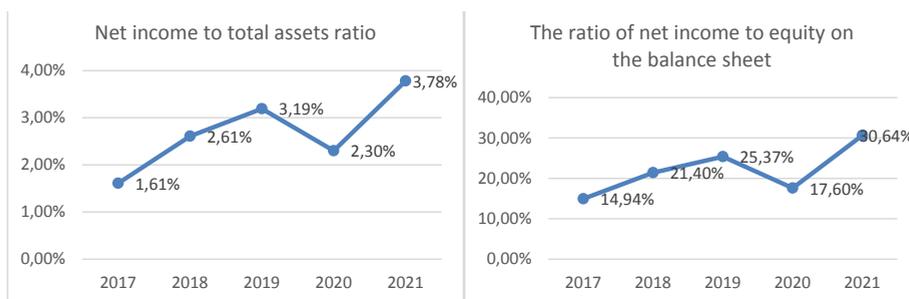

Figure 1 - Dynamics of ROA and ROE in the banking sector for the period 2017-2022, in %
 Note - compiled by the author based on the source: Agency of the Republic of Kazakhstan for the regulation and development of the financial market

The aftermath of the 2007-2008 financial crisis underscored the imperative for regulators to elevate their focus on the caliber and configuration of capital, the broadening of loan briefcase diversification, the implementation of robust liquidity management protocols, and other facets within the realm of banking operations. This encompassed the imperative to rectify the prevailing "club attitude" to risk security. Consequently, in response, the Basel Committee² on Bank Regulation and Observation crafted an updated iteration of regulations known as Basel III. This framework aimed to rectify the limitations of its predecessor, fortify the resilience of the worldwide financial system, and preclude the emergence of fresh world finance crises.

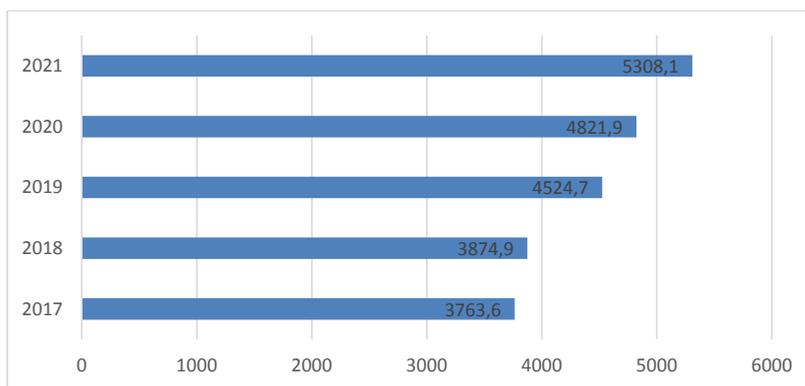

Figure 2 - Dynamics of equity capital of the banking sector of Kazakhstan for the period 2017-2021, in billion tenge

Note - compiled by the author based on the source: Agency of the Republic of Kazakhstan for the regulation and development of the financial market.

The predominant trends shaping the evolution of the banking landscape encompass several key facets:

- The continued advancement of the super-app domain, exemplified by the switching to a digit of banking functionalities and their seamless integration into smartphones. This paradigm centers on augmenting the caliber of banking services by expediting service delivery and consolidating an array of client-centric functions within a unified interface.

- The integration of recycling banking principles is a direct response to the imperative of enacting our country's transition plan towards a "green economy" and the concurrent pursuit of the national initiative.

- The swift global transition towards cultivating a digital economy underscores the trajectory where conventional banking institutions may encounter a decline in prominence. This trajectory emerges amidst the accelerated ascent of fintech enterprises and alternative financial entities. As a consequence, the banking sphere is witnessing a trend in business transformation, grounded in the heightened integration of information technology as a novel revenue stream.

- Escalating competition and the pervasive adoption of digital hardwares will impel banks to reassess their tariff strategies, thereby steering towards tariffs that are more lucid, straightforward, and comprehensible for clientele. This transition involves rationalizing transaction expenditures and favoring decisions that uphold client interests.

- In order to offset the expenses incurred by switching to a digit – typified by the surging prevalence of remote services over human interactions – financial institutions are embracing the contemporary trend of "humanizing" banking products and services. This pursuit involves the infusion of artificial intelligence and the more pronounced engagement of voice-enabled assistants within the framework of customer interactions.

"Digitalization" has become an undeniable imperative across all industries in our country, with the finsector leading the charge in embracing novel technologies. Notably, distance banking systems now cater to more than 7,2 million individuals, witnessing a remarkable surge in online and mobile payment volumes that more than doubled within a year. Impressively, upwards of 70% of payments made by legal entities are facilitated through distance channels.

The advent of IT changing within the banking sector necessitates the formulation and execution of a comprehensive strategy that encompasses the development and execution of a IT agenda. This metamorphosis extends across the entire spectrum of financial and lending operations, enwrapping the mechanisms governing bank management. Consequently, the IT evolution within the banking domain should synergize with parallel developmental strategies, cultivating solutions that streamline efficiency. An effective IT strategy should target four pivotal objectives: the integration of IT hardwares, the reconfiguration of service cost dynamics, the financial facet of digitalization, and the reorganization of the organizational framework.

Scholars discern three primary approaches to navigating the voyage of IT changing within the banking sphere:

- Isolated Technological Integration: Embraced by around 30% of global banks, this approach revolves around incorporating electronic hardware as distinct projects without necessitating a holistic IT transformation. This method entails a gradual progression, facilitated by meticulous long-term planning and the phased introduction of pilot initiatives.

Subsidiary-Centric Strategy: Preferred by more 38% of banks, this methodology revolves around establishing subsidiary entities specifically tailored to address the requisites of the IT economy. This opportunity, used by everyone, provides many benefits. This is a constant way out of the set requests of clients with the best results, an opportunity to gather versatile international representatives who are experts in their field and without harm to the current business they are always moving forward to new discoveries.

IT Hardware Centrality: The third approach acknowledges IT infrastructure as the fulcrum of the organization's value proposition. While this approach can be integrated with other strategies, it engenders a more extensive implementation of the IT strategy, permeating all internal and external processes of the institution. Notably, more than 27% of banks have initiated their IT changing journey through the adoption of this approach.

In essence, the digitizing of a bank encompasses a systematic array of measures designed to foster robust collaborations with fintech startups, with the overarching objectives of embracing innovative work methodologies, introducing new banking products and services to expand the client base, and enhancing the bank's overall competitiveness. The current necessity of harnessing digital technology achievements within the banking sphere stems from various factors that coalesce to propel the evolution of the banking landscape. (Figure 3):

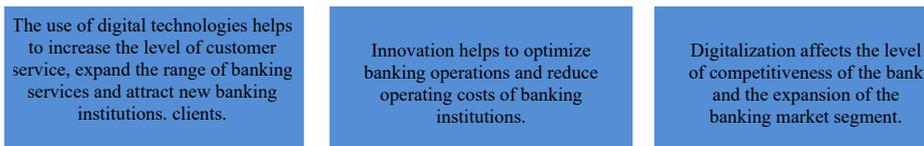

Figure 3 - Factors influencing the development of banking digitalization

Another contributing factor to the decline in the count of banks is the extensive integration of digital hardware. This process determines how much should be no more and no less for competitiveness and financial stability. Current trajectories within the financial landscape amplify consumer fascination with diverse manifestations of electronic banking. Table 1 elucidates the avenues for hardware incorporation within the banking domain, aligning with contemporary trends in the finsector.

Table 1 - Lines for the implementation of info technologies in the field of banking

№	Implementation stages	Development features
1	Creation of collective computer systems	Broadening the scope of e-document control and fortifying settlement and clearing systems; Settlement interindustry systems
2	I-Sales of banking and ancillary services	Client bank; Telebank; I-banking; Mobile banking or WAP service; Electronic commerce; I-trading
3	Advancement and streamlining of the domestic banking control system through automation	Management of customer relations using technological systems and the efficiency of a banking body; Bank resource planning; Accelerated receipt of management information

Conclusion

With world experience and practice, we can accurately answer the question about further trends in the use of financial hardware in the banking sector. Let's say in the direction of providing a loan to use such smart products in the conclusion of contracts and content assets. Thus, all types of assets can be taken into account in digital form with the so-called blockchain technology, this is a very progressive product. And the execution of all transactions will take place through elector contracts, for example, to sell, buy, and so on, all through smart documents. Through the same method, we can keep a history of borrowers, just imagine how it modernizes all these big data with which work is reduced hundreds of times. China's experience is very interesting in this regard. Literally all processes and products have been upgraded in this trend. For example, there are IT platforms for both bank guarantees and factoring operations. Interbank communications at all levels, without exception, takes place only on these respective platforms. It can be enumerated endlessly. Our banks need to keep abreast of all new developments and implementations in this area.

Everyone is involved in these processes, and they also become consumers. Since this market covers all segments of the population and all levels of government of the state. It directly affects the macroeconomic development of the country. But there are also threats. These risks require further research and discussion. On the other

hand, it is possible to manage financial risks in banks through financial technologies. Of course, this is due to big data, which is managed and processed in an instant.

We expect further strengthening of competition against the backdrop of a slowdown in the credit market. The main trend will remain widespread digitalization, on which the success of financial institutions will depend. We expect further expansion of financial ecosystems and an increase in the product line of banks.

REFERENCES

- Agency of the Republic of Kazakhstan for the regulation and development of the financial market. // Current state of the banking sector of the Republic of Kazakhstan for 2017-2021 dated January 17, 2022, 136. // <https://www.gov.kz/memleket/entities/ardfm/documents/details/271028?lang=ru>
- Akhisar I., Tunay K.B., Tunay N. – *Akhisar I., Tunay K.B., Tunay N.* Interaction Between Internet Banking and Bank Performance. *The Case of Europe, Procedia-Social and Behavioral Sciences, 195*. Pp. 369-375.
- Breidbach C.F., Keating B.W., Lim C. (2020) – *Breidbach C.F., Keating B.W., Lim C.* Fintech: Research Directions to Explore the Digital Transformation of Financial Service Systems. *J. Serv. theory practice, 30*. Pp. 79–102.
- Carbo-Valverde S., Kahn C.M. (2016) – *Carbo-Valverde S., Kahn C.M.* Payment Systems in the US and Europe. *Efficiency, Soundness and Challenges, Financial Stability Journal (Bank of Spain), 30*. Pp. 1–33.
- Gartner I.T. (2020) – *Gartner I.T.* Glossary–Digitization, 521. // <https://www.gartner.com/en/information-technology/glossary/digitization>.
- Hess T., Matt C., Benlian A., Wiesböck F. (2016) – *Hess T., Matt C., Benlian A., Wiesböck F.* Options for Formulating a Digital Transformation Strategy. *MIS Q. Exec, 15*. Pp. 123–139.
- Krasonikolakis I., Tsaropoulos M., Eng T.Y. (2020) – *Krasonikolakis I., Tsaropoulos M., Eng T.Y.* Are incumbent banks bygone in the face of digital transformation. *J. Gen. Manag, 46*. Pp. 60–69.
- Lee I., Shin Y.J. (2018) – *Lee I., Shin Y.J.* Fintech: Ecosystem, business models, investment decisions, and challenges. *Bus. Horiz., 61*. Pp. 35–46.
- Makarova V., Pavlika A.Y. (2021) – *Makarova V., Pavlika A.Y.* Transformation of the banking sector in the context of digitalization of the Russian economy, 121. // <https://www.bankdelo.ru/expert-opinion/pub/6301>.
- Mammedova Ya. A., Rakhmanov S. R., Durdyev M. A. (2022) – *Mammedova Ya. A., Rakhmanov S. R., Durdyev M. A.* The impact of digitalization on the activities of commercial banks, 41.
- National project "Technological breakthrough through digitalization, science and innovation". Decree of the Government of the Republic of Kazakhstan dated October 12, 2021 No. 727. // <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2100000727>.
- State program "Digital Kazakhstan" Decree of the Government of the Republic of Kazakhstan dated December 12, 2017 No. 827. // <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P1700000827>.
- Thalassinos I.E., Thalassinos Y. (2020) – *Thalassinos I.E., Thalassinos Y.* Financial Crises and e-Commerce: How Are They Related, 56. // <https://ssrn.com/abstract=3330169>.

МАЗМҰНЫ

ПЕДАГОГИКА

А.Е. Әбілқасымова, Б.Р. Қасқатаева, Е.А. Тұяқов, А.А. Бажи, А.Н. Умиралханов ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ОРТА МЕКТЕП ПЕН ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА МАТЕМАТИКАНЫ ОҚЫТУДЫҢ САБАҚТАСТЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	7
А.Г. Аубакир, А.Д. Майматаева, С.В. Суматохин, Д.У. Сексенова БОЛАШАҚ БИОЛОГ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ ЦИФРЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІКТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ.....	26
А.Б. Бахтыбай, Т.А. Турмамбеков АСТРОНОМИЯНЫҢ КЕЙБІР ТАҚЫРЫПТАРЫН ОҚЫТУДА ЖАҢА ӘДІС-ТӘСІЛДЕРДІҢ ТИІМДІЛІГІН БАҒАЛАУ.....	45
А.Ш. Ермекбаева АҒЫЛШЫН ТІЛІ САБАҚТАРЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ДАҒДЫЛАРЫН ЖАҚСARTУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ БЕЙНЕЛЕРДІ ПАЙДАЛАНУ.....	55
С.Ж. Жанжигитов БОЛАШАҚ ЗАҢҒЕРЛЕРДІҢ КӘСІБИ ТЕРМИНОЛОГИЯЛЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН ДАМЫТУДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МОДЕЛІ.....	66
Э.Б. Жаппарбергенова PVL ТЕХНОЛОГИЯСЫН ЖАРАТЫЛЫСТАНУ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНА ЕНГІЗУ ӘДІСТЕМЕСІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	81
С. Жорабай, К. Мамирова, Д. Садыкова БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ САКРАЛДЫ ЖЕРЛЕР ТУРАЛЫ ТҮСІНІКТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ.....	94
Г.Е. Жумағалиева, А.Р. Райымқұлова, Ә.Е. Әбуов, А. Айпенсова, Н.Б. Бахытбек БОЛАШАҚ МАМАНДАРЫНЫҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ДАМЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ.....	108
Г. Жусупкалиева, Б. Қуанбаева, Г. Салтанова, А. Тумышева, М. Рахметов ФИЗИКАЛЫҚ ЕСЕПТЕРДІ ШЫҒАРУ ҮДЕРІСІНДЕ STEM ТЕХНОЛОГИЯСЫН ҚОЛДАНУ.....	119
С.Ж. Ибадуллаева, Г.М. Байхожаева, С.К. Таженова, А.Ж. Берденқұлова, П.Ж. Нағашыбаева БИОЛОГ МҰҒАЛІМДІ ДАЯРЛАУДА БИОАЛУАНТҮРЛІЛІК ТУРАЛЫ БІЛІМДІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ.....	131
А.И. Исаяв, Ш.М. Алимова, Н.Д. Қошанова, Э.К. Ибрагимова, Б.З. Умиров ПӘНДІК-ТІЛДІ КІРКІТІРЕ ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНДА СКАФФОЛДИНГ ӘДІСІН ІСКЕ АСЫРУ АРҚЫЛЫ БИОЛОГИЯ САБАҒЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ.....	143
Н.С.Кожамқұлова, Д.Т.Танирбергенова, Б.Б.Атабекова БІЛІМ БЕРУ МЕНЕДЖЕРЛЕРІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕРІ.....	158
А.Н. Конкабаева, Н.Н. Конкабаева, Р.Ж. Мрзабаева XX ҒАСЫРДЫҢ 20-ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ БІЛІМ БЕРУ САЛАСЫНДАҒЫ КІТАПХАНАЛАРДЫҢ РӨЛІ.....	168
К. Құлшаш, Ж.Б. Шілдебаев ОРТА МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ САУАТТЫЛЫҒЫН АРТТЫРАУДА ІС-ӘРЕКЕТТІ ЗЕРТТЕУ ӘДІСТЕМЕСІ.....	179
А.Ж. Мурзалинова, А.А. Жайтапова, Л.С. Альмагамбетова, Г. Дянкова, Н.Т. Уалиева АУЫЛ МЕКТЕП МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ КӘСІБИ ДАМЫТУ ЭКОСИСТЕМАСЫНДАҒЫ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ ЖӘНЕ ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСТІК БАСҚАРУ.....	197
Т. Мырзабеков, Г. Жетпісбаева, Ш. Алтынбеков ЖОҒАРЫ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ МАТЕМАТИКА САЛАСЫНДАҒЫ ЗЕРТТЕУ ДАҒДЫЛАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ.....	218
К.К. Сагадиева, С.А.Иванова, Н.В. Докучаева, Д.Б. Тілеумбетова ТЕХНИКАЛЫҚ ЖОО СТУДЕНТТЕРІНІҢ ЗЕРТТЕУ ІС-ӘРЕКЕТІНДЕГІ ҒЫЛЫМИ ӘЛЕУЕТІН ЖӘНЕ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ОЙЛАУЫН ДАМЫТУ.....	234

Р. Садыкова, Э. Джансеркеева, Қ. Құбдашева, В. Юлдашева САРАЛАП ОҚЫТУ – ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ ФОРМАСЫ РЕТІНДЕ.....	247
Г.А. Сейдуллаева, Ж.Б. Жардамалиева, Г.Ж. Жалелова, К.А. Сундеткалиева СТУДЕНТТЕРДІҢ СӨЙЛЕУ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ БАСЫМ БАҒЫТТАРЫ.....	260
С.Ж. Турикпенова, М.Н. Оспанбекова, А.Д. Рыскулбекова БОЛАШАҚ МАМАНДАРДЫ АРТ-ТЕХНОЛОГИЯ НЕГІЗІНДЕ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚАБІЛЕТІН ДАМУЫҒА ДАЯРЛАУ.....	276
Қ.Ж. Утеева, А.К. Олжасва, Б.Б. Атабекова, К.А. Абдреймова, А.Т. Кенжебаевна ЖЕТКІНШЕКТЕР САНАСЫНДА ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ ДАМУЫҒА ДАЯРЛАУ.....	291

ЭКОНОМИКА

М.Х. Абдинова, А.Е. Ажарбаева КОММЕРЦИЯЛЫҚ БАНКТИҢ НЕСИЕ ТӘУЕКЕЛІН БАСҚАРУ: МӘСЕЛЕЛЕР МЕН ШЕШІМДЕР («ХАЛЫҚ БАНК» АҚ МЫСАЛЫНДА).....	304
Ш.К. Абикенова, Ш.Т. Айтимова, Г.С. Сағтарова, А.Б. Бекмагамбетов, Ә.Е.Төлепов ҚАЗАҚСТАННЫҢ КӨМІР ШАХТАЛАРЫНДА БОЛҒАН ӨНДІРІСТІК ЖАРАҚАТТАНУДЫҢ СТАТИСТИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІН ТАЛДАУ.....	317
Л.Т. Ақильжанова, А.Т. Жансейтов, А.Б. Мыржықбаева, С.Б. Байбосынов ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКАНЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕН ОРНЫҚТЫ ДАМУЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТЕТІН ҚАРЖЫЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ЖОСПАРЛАУ.....	330
Ж.З. Баймукашева, Г.Б. Танирбергенова, А.А. Кудайбергенова, Э.С. Балапанова, М.Н. Нургабылов ҚАЗАҚСТАНДА ӘЙЕЛ КӘСІПКЕРЛІГІН ДАМУЫ: МӘСЕЛЕЛЕР МЕН БОЛАШАҒЫ.....	347
Э.С. Балапанова, М.Д. Каримова, А.Т. Исаева, З.У. Джубалиева, Р.К. Арзикулова ЕДТЕСН ЖОБАСЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІН ЕСЕПТЕУ “МАРКЕТПЛЕЙСТЕРДЕГІ МИЛЛИОН”.....	365
Б. Бимбетова, Ж. Кенжин, Г. Жанибекова, Ж. Кинашева ӘЛЕУМЕТТІК КӘСІПКЕРЛІК: ҚАЗІРГІ ҚОҒАМДАҒЫ РӨЛІ МЕН МҮМКІНДІКТЕРІ.....	378
Н. А. Гумар, М. Я. Имрамзиева, Г. Қ. Жанибекова, Ш.Е.Шалбаева, С.Н.Изеев ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫН ЦИФРЛАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНДА БАНК СЕКТОРЫН ТРАНСФОРМАЦИЯЛАУ.....	392
Л.М. Давиденко, А.Н. Бейсембина, С.К. Кунызова, М.К. Каримбергенова, Н.М. Шеримова, А.Ж. Кунызова АДАМИ КАПИТАЛДЫҢ ҚҰНЫН АРТТЫРУ АРҚЫЛЫ ТЕХНОЛОГИЯНЫ ДАМУЫ ЖӘНЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БРЕНДИНГТІ ІЛГЕРІЛЕТУ.....	404
Г. Жамбылова, Г.Даулиева, Г. Сағындықова, Ү. Юсупов, М. Есбусинова АУЫЛШАРУАШЫЛЫҚ КЕШЕНІН МОДЕРНИЗАЦИЯЛАУДЫҢ ЕРЕКШЕЛІГІ.....	419
Н.Б. Жарқынбаева, Б. Вольф КӘСІПОРЫНДАРДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯЛАР ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ҰЙЫМДАСТЫҚ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚҚА ЭМОЦИОНАЛДЫҚ ИНТЕЛЛЕКТНІҢ ӘСЕРІ.....	433
Д. Жуламанова ТАЛАНТТАРДЫ БАСҚАРУ ЖӘНЕ GIG-ЭКОНОМИКА: БИБЛИОМЕТРИЯЛЫҚ ТАЛДАУ.....	451
Кенжин Ж. Б, Кунызов Е.К, Серик Серикбаев, М.Жанат, Дюсенгазина Н. Н, Л.А. Шафеева АЙМАҚТЫҢ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ (ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫ МЫСАЛЫ): ҚИЫНДЫҚТАР, СТРАТЕГИЯЛАР ЖӘНЕ БОЛАШАҒЫ.....	463
А.К. Кожаметова, А.Б. Есмұрзаева ЖАСЫЛ ЭНЕРГЕТИКАҒА КӨШУ: ҚАРЖЫЛАНДЫРУ НАРЫҒЫНА, ИНВЕСТИЦИЯЛАРҒА ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫ БОЛАШАҚҚА АРНАЛҒАН САЯСАТҚА ЖАН-ЖАҚТЫ ШОЛУ.....	481
Б.Б. Мубарақова, Д.С. Уразалимова, Г.Ж. Рысмаханова, Н.С. Кафтункина, Л.З. Паримбекова, А.Ж. Мусина ҚР ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСІПКЕРЛІГІН ДАМУЫ АРҚЫЛЫ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУ ДЕҢГЕЙІН АРТТЫРУ.....	497

Н.А. Нүрсейіт

ҚОЛМА-ҚОЛ АҚШАСЫЗ АЙНАЛЫМҒА КӨШУДІҢ АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ
МЕН КЕМШІЛІКТЕРІ.....511

А. Оразғалиева, Г. Сағындықова, Г. Жанибекова, Р. Малаева, Ж. Кинашева
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЖАСТАР АРАСЫНДАҒЫ ЖҰМЫССЫЗДЫҚ МӘСЕЛЕСІНІҢ
ШЕШІЛУ ЖОЛДАРЫ.....531

Ф.Д. Салқынбаева, Г.Ж.Таяуова, А.И.Есентурлиева, Г.Б.Бермухамедова, Ч.Дабабрата
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЖАСТАР КӘСІПКЕРЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЕРЕКШЕЛІГІ.....546

Уалтаева А.С., Атабаева Ф.К., Уалтаев М.Д.
1920 ЖӘНЕ 2020 ЖЫЛДАРДАҒЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯ
ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ЖҰМЫСТЫҢ ЖАҢА ФОРМАЛАРЫ.....560

Н.Ж.Уразбаев, Б.К.Нурмаганбетова, А.Ж.Наурызбаев, Б.Х.Айдосова, А.Б.Алибекова,
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ МҰНАЙ-ГАЗ КОМПАНИЯЛАРЫНЫҢ «ЖАСЫЛ»
ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫНДАҒЫ ИНВЕСТИЦИЯЛАРЫНЫҢ ТИІМДІЛІГІН ҚАРЖЫЛЫҚ
БАҒАЛАУ ЖӘНЕ БОЛЖАУ.....573

Ж.А. Шанайбаева, Л.М. Сембева, А.Б. Алибекова
ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРИБЕНІ ЕСКЕРЕ ОТЫРЫП, СЫРТҚЫ МЕМЛЕКЕТТІК АУДИТ
ОРГАНДАРЫНЫҢ САРАПТАМАЛЫҚ-ТАЛДАМАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІН ЖЕТІЛДІРУ.....592

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕДАГОГИКА

А.Е. Абылкасымова, Б.Р. Каскатаева, Е.А. Туяков, А.А. Бажи, А.Н. Умиралханов О ПРОБЛЕМЕ ПРЕЕМСТВЕННОСТИ ОБУЧЕНИЯ МАТЕМАТИКЕ В ШКОЛЕ И ПЕДАГОГИЧЕСКОМ ВУЗЕ КАЗАХСТАНА.....	7
А.Г. Аубакир, А.Д. Майматаева, С.В. Суматохин, Д.У. Сексенова ФОРМИРОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ БИОЛОГИИ.....	26
А.Б. Бахтыбай, Т.А. Турмамбеков ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ НОВЫХ ПОДХОДОВ В ПРЕПОДАВАНИИ НЕКОТОРЫХ ТЕМ АСТРОНОМИИ И АСТРОФИЗИКИ.....	45
А.Ш. Ермакбаева ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВИДЕОРОЛИКОВ В КАЧЕСТВЕ ИНСТРУМЕНТА ДЛЯ УЛУЧШЕНИЯ КОММУНИКАТИВНЫХ НАВЫКОВ УЧАЩИХСЯ НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА.....	55
С.Ж. Жанжигитов ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЙ ГРАМОТНОСТИ БУДУЩИХ ЮРИСТОВ.....	66
Э.Б. Жаппарбергенова ОСОБЕННОСТИ МЕТОДИКИ ВНЕДРЕНИЯ ТЕХНОЛОГИИ РВЛ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНУЮ ПРОГРАММУ ЕСТЕСТВЕННЫХ НАУК.....	81
С. Жорабай, К. Мамирова, Д. Садыкова МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПОНЯТИЯ ОБУЧАЮЩИХСЯ О САКРАЛЬНЫХ МЕСТАХ.....	94
Г.Е. Жумагалиева, А.Р. Раимкулова, А.Е. Абуов, А. Айпеисова, Н.Б. Бахытбек ТЕХНОЛОГИЯ РАЗВИТИЯ ТВОРЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ.....	108
Г. Жусупкалиева, Б. Куанбаева, Г. Салтанова, А. Тумышева, М. Рахметов ИСПОЛЬЗОВАНИЕ STEAM ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ РЕШЕНИЯ ФИЗИЧЕСКИХ ЗАДАЧ.....	119
С.Ж. Ибадуллаева, Г.М. Байхожаева, С.К. Таженова, А.Ж. Берденкулова, П.Ж. Нагашыбаева ПУТИ ФОРМИРОВАНИЯ ЗНАНИЙ О БИОРАЗНООБРАЗИИ ПРИ ПОДГОТОВКЕ УЧИТЕЛЯ-БИОЛОГА.....	131
А.И. Исаев, Ш.М. Алимова, Н.Д. Кошанова, Э.К. Ибрагимова, Б.З. Умиров ОРГАНИЗАЦИЯ УРОКА БИОЛОГИИ ЧЕРЕЗ РЕАЛИЗАЦИЮ МЕТОДОВ СКАФФОЛДИНГА В ТЕХНОЛОГИИ ПРЕДМЕТНО-ЯЗЫКОВОГО ИНТЕГРИРОВАННОГО ОБУЧЕНИЯ.....	143
Н.С. Кожамкулова, Д.Т. Танирбергенова, Б.Б. Атабекова МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ МЕНЕДЖЕРОВ ОБРАЗОВАНИЯ.....	158
А.Н. Конкабаева, Н.Н. Конкабаева, Р.Ж. Мрзабаева РОЛЬ БИБЛИОТЕК В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ КАЗАХСТАНА В 20-Е ГОДЫ XX ВЕКА.....	168
К. Кулшаш, Ж.Б. Чилдибаев МЕТОДИКА ИССЛЕДОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО ПОВЫШЕНИЮ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ГРАМОТНОСТИ СТАРШЕ КЛАССНИКОВ.....	179
А.Ж. Мурзалинова, А.А. Жайтапова, Л.С. Альмагамбетова, Г. Дянкова, Н.Т. Уалиева УПРАВЛЕНИЕ ДЛЯ СОТРУДНИЧЕСТВА И ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ В ЭКОСИСТЕМЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ УЧИТЕЛЕЙ СЕЛЬСКОЙ ШКОЛЫ.....	197
Т. Мырзабеков, Г. Жетписбаева, Ш. Алтынбеков МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ НАВЫКОВ СТАРШЕКЛАССНИКОВ В ОБЛАСТИ МАТЕМАТИКИ.....	218
К.К. Сагадиева, С.А. Иванова, Н.В. Докучаева, Д.Б. Тлеумбетова РАЗВИТИЕ НАУЧНОГО ПОТЕНЦИАЛА И ИННОВАЦИОННОГО МЫШЛЕНИЯ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО ВУЗА В ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	234

Р. Садыкова, Э. Джансеркеева, К. Кубдашева, В. Юлдашева
ДИФФЕРЕНЦИРОВАННОЕ ОБУЧЕНИЕ КАК ФОРМА ОРГАНИЗАЦИИ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА247

Г.А. Сейдуллаева, Ж.Б. Жардамалиева, Г.Ж. Жалелова, К.А. Сундеткалиева
ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ РЕЧЕВОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ
СТУДЕНТОВ260

С.Ж. Турикпенова, М.Н. Оспанбекова, А.Д. Рыскулбекова
ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ДЛЯ РАЗВИТИЯ ТВОРЧЕСКИХ
СПОСОБНОСТЕЙ УЧАЩИХСЯ НА ОСНОВЕ АРТ-ТЕХНОЛОГИИ276

К.Ж. Утеева, А.К. Олжаева, Б.Б. Атабекова, К.А. Абдреймова, А.Т. Кенжебаева
ЗНАЧЕНИЕ РАЗВИТИЯ ЦЕННОСТЕЙ В СОЗНАНИИ ПОДРОСТКОВ291

ЭКОНОМИКА

М.Х. Абдинова, А.Е. Ажарбаева
УПРАВЛЕНИЕ КРЕДИТНЫМ РИСКОМ КОММЕРЧЕСКОГО БАНКА: ПРОБЛЕМЫ
И РЕШЕНИЯ (НА ПРИМЕРЕ АО «НАРОДНЫЙ БАНК»).....304

Ш.К. Абикинова, Ш.Т. Айтимова, Г.С. Сагтарова, А.Б. Бекмагамбетов, Ә.Е. Төлепов
АНАЛИЗ СТАТИСТИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ТРАВМАТИЗМА,
ПРОИЗОШЕДШИХ НА УГОЛЬНЫХ ШАХТАХ КАЗАХСТАНА.....317

Л.Т. Ақылжанова, А.Т. Жансейтов, А.Б. Мыржықбаева, С.Б. Байбосынов
ФИНАНСОВОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ ОБЕСПЕЧИВАЮЩЕЕ
СТАБИЛЬНОСТЬ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ И УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ.....330

**Ж.З. Баймукашева, Г.Б. Танирбергенова, А.А. Кудайбергенова, Э.С. Балапанова,
М.Н. Нургабылов**
РАЗВИТИЕ ЖЕНСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В КАЗАХСТАНЕ:
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....347

Э.С. Балапанова, М.Д. Каримова, А.Т. Исаева, З.У. Джубалиева, Р.К. Арзикулова
РАСЧЕТ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРОЕКТА EDTECH “МИЛЛИОН НА
МАРКЕТПЛЕЙСАХ”.....365

Б. Бимбетова, Ж. Кенжин, Г. Жанибекова, Ж. Кинашева
СОЦИАЛЬНОЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО: РОЛЬ И ВОЗМОЖНОСТИ В
СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ.....378

Н. А. Гумар, М. Я. Имрамзиева, Г. К. Жанибекова, Ш.Е.Шалбаева, С.Н.Изеев
ТРАНСФОРМАЦИЯ БАНКОВСКОГО СЕКТОРА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ
ЭКОНОМИКИКАЗАХСТАНА.....392

**Л.М. Давиденко, А.Н. Бейсембина, С.К. Кунызова, М.К. Каримбергенова,
Н.М. Шеримова, А.Ж. Кунызова**
РАЗРАБОТКА ТЕХНОЛОГИИ И ПРОДВИЖЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО БРЕНДИНГА
ПУТЕМ НАРАЩИВАНИЯ СТОИМОСТИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА.....404

Г. Жамбылова, Г. Даулиева, Г. Сагиндыкова, У. Юсупов, М. Есбусинова
СПЕЦИФИКА МОДЕРНИЗАЦИИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО КОМПЛЕКСА.....419

Н.Б. Жаркинбаева, Б. Вольф
ВЛИЯНИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ИНТЕЛЛЕКТА НА ОРГАНИЗАЦИОННОЕ ПОВЕДЕНИЕ
В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННЫХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ.....433

Д. Жуламанова
УПРАВЛЕНИЕ ТАЛАНТАМИ И GIG-ЭКОНОМИКА: БИБЛИОМЕТРИЧЕСКИЙ
АНАЛИЗ.....451

**Ж. Б.Кенжин, Е.К.Кунызов, С.Серикбаев, М.Жанат, Н. Н.Дюсенгазина,
Л.А. Шафеева**
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА В РЕГИОНЕ (НА ПРИМЕРЕ
ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ): ВЫЗОВЫ, СТРАТЕГИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....463

А.К. Кожаметова, А.Б. Есмурзаева ПЕРЕХОД К ЗЕЛЕННОЙ ЭНЕРГИИ: ВСЕСТОРОННИЙ ОБЗОР РЫНКА ФИНАНСИРОВАНИЯ, ИНВЕСТИЦИЙ И ПОЛИТИКИ ДЛЯ УСТОЙЧИВОГО БУДУЩЕГО.....	481
Б.Б. Мубаракова, Д.С. Уразалимова, Г.Ж. Рысмаханова, Н.С. Кафгункина, Л.З. Паримбекова, А.Ж. Мусина ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА РК.....	497
Н.А. Нурсейт ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ ПЕРЕХОДА НА БЕЗНАЛИЧНЫЙ ОБОРОТ.....	511
А. Оразгалиева, Г. Сагиндыкова, Г. Жанибекова, Р. Малаева, Ж. Кинашева ПУТИ РЕШЕНИЯ ПРОБЛЕМЫ БЕЗРАБОТИЦЫ СРЕДИ МОЛОДЕЖИ В КАЗАХСТАНЕ....	531
Ф.Д. Салкынбаева, Г.Ж.Таяуова, А.И.Есентурлиева, Г.Б.Бермухамедова, Ч.Дабабрата ОСОБЕННОСТЬ ФОРМИРОВАНИЯ МОЛОДЕЖНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В КАЗАХСТАНЕ.....	546
Уалтаева А.С., Атабаева Ф.К., Уалтаев М.Д. НОВЫЕ ФОРМЫ ЗАНЯТОСТИ В КОНТЕКСТЕ ТРАНСФОРМАЦИИ ЭКОНОМИКИ В 1920 -Е И 2020-Е ГОДЫ.....	560
Н.Ж.Уразбаев, Б.К.Нурмаганбетова, А.Ж.Наурызбаев, Б.Х.Айдосова, А.Б.Алибекова, ФИНАНСОВАЯ ОЦЕНКА И ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИНВЕСТИЦИЙ В «ЗЕЛЕННЫЕ» ТЕХНОЛОГИИ ДЛЯ НЕФТЕГАЗОВЫХ КОМПАНИЙ В КАЗАХСТАНЕ.....	573
Ж.А. Шанайбаева, Л.М. Сембева, А.Б. Алибекова СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ЭКСПЕРТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ВНЕШНЕГО ГОСУДАРСТВЕННОГО АУДИТА С УЧЕТОМ ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА.....	592

CONTENTS

PEDAGOGYR

A.E. Abylkassymova, B.R. Kaskataeva, Y.A. Tuyakov, A.A. Bazhi, A.N. Umiralkhanov ON THE PROBLEM OF CONTINUITY OF TEACHING MATHEMATICS IN SCHOOL AND PEDAGOGICAL UNIVERSITY OF KAZAKHSTAN.....	7
A.G. Aubakir, A.D. Maimataeva, S.V. Sumatokhin, D.U. Seksenova FORMATION OF DIGITAL COMPETENCIES IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE BIOLOGY TEACHERS.....	26
A.Бахтыбай, Т.А. Турмамбеков EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF NEW APPROACHES IN TEACHING SOME TOPICS OF ASTRONOMY AND ASTROPHYSICS.....	45
A.Sh. Yermekbayeva USING VIDEOS AS A TOOL TO ENHANCE STUDENTS' COMMUNICATION SKILLS DURING ENGLISH LESSONS.....	55
S.Zh. Zhanzhigitov PEDAGOGICAL MODEL OF PROFESSIONAL TERMINOLOGICAL LITERACY DEVELOPMENT OF FUTURE LAWYERS.....	66
E.B. Zhapparbergenova INTRODUCTION OF PBL TECHNOLOGY INTO THE EDUCATIONAL PROGRAM OF NATURAL SCIENCE.....	81
S. Zhorabay, K. Mamirova, D. Sadykova METHODOLOGICAL BASIS FOR FORMING STUDENTS' CONCEPT OF SACRED PLACES.....	94
G.E. Zhumagalieva, A.R. Raimkulova, A.E. Abuov, A. Aipeissova, N.B. Bakhytbek TECHNOLOGY OF DEVELOPMENT OF CREATIVE COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS.....	108
G. Zhusupkalieva, B. Kuanbayeva, G. Saltanova, A. Tumysheva, M. Rakhmetov THE USE OF STEAM TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF SOLVING PHYSICAL PROBLEMS.....	119
S.Zh. Ibadullayeva, G.M. Baykhozhaeva, S.K. Tazhenova, A.Zh. Berdenkulova, P.Zh. Nagashybayeva WAYS OF FORMATION OF KNOWLEDGE ABOUT BIODIVERSITY IN THE PREPARATION OF A TEACHER-BIOLOGIST.....	131
G.I. Isaev, SH.M. Alimova, N.D. Kozhanova, E.K. Ibragimova, B.Z. Umirov ORGANIZATION OF THE BIOLOGY LESSON THROUGH THE IMPLEMENTATION OF SCAFFOLDING METHODS IN THE TECHNOLOGY OF SUBJECT-LANGUAGE INTEGRATED LEARNING.....	143
N.S.Kozhamkulova, D.T. Tanirbergenova, B.B.Atabekova TRAINING METHODS OF EDUCATIONAL MANAGERS.....	158
A.N. Konkabayeva, N.N. Konkabayeva, R.Zh. Murzabayeva THE ROLE OF LIBRARIES IN THE FIELD OF EDUCATION IN KAZAKHSTAN IN THE 20S OF THE 20TH CENTURY.....	168
K. Kulshash, J.B. Childibayev METHODOLOGY OF ACTION RESEARCH IN IMPROVING THE ENVIRONMENTAL FUNCTIONAL LITERACY OF HIGH SCHOOL STUDENTS.....	179
A.Zh. Murzalinova, A.A. Zhaitapova, L.S. Almagambetova, G. Dyankova, N.T. Ualiyeva MANAGEMENT FOR COOPERATION AND INTERACTION IN THE ECOSYSTEM OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF RURAL SCHOOL TEACHERS.....	197
T. Myrzabekov, G. Zhetpisbayeva, Sh. Altynbekov METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE FORMATION OF RESEARCH SKILLS OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN THE FIELD OF MATHEMATICS.....	218

K.K. Sagadieva, S.A. Ivanova, N.V. Dokuchaeva, D.B. Tleumbetova DEVELOPMENT OF SCIENTIFIC POTENTIAL AND INNOVATIVE THINKING OF TECHNICAL UNIVERSITY STUDENTS IN RESEARCH ACTIVITIES.....	234
R. Sadykova, E. Janserkeyeva, K. Kubdasheva, V. Yuldasheva DIFFERENTIATED TEACHING IS A FORM OF ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS.....	247
G. Seidullayeva, Zh. Zhardamaliyeva, G. Zhalelova, K. Sundetkaliyeva PRIORITY DIRECTIONS FOR FORMING SPEECH COMPETENCE OF STUDENTS.....	260
S.Zh. Turikpenova, M.N. Ospanbekova, A.D. Ryskulbekova TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS FOR THE DEVELOPMENT OF CREATIVE ABILITIES OF STUDENTS BASED ON ART-TECHNOLOGY.....	276
K. Uteeva, A. Olshaeva, B. Atabekova, K. Abreimova, A. Kenzhebaeva THE IMPORTANCE OF THE FORMATION OF VALUES IN THE MINDS OF ADOLESCENTS.....	291

EKONOMICS

M.Kh. Abdinova, A.E. Azharbayeva CREDIT RISK MANAGEMENT OF A COMMERCIAL BANK: PROBLEMS AND SOLUTIONS (ON THE EXAMPLE OF JSC “HALYK BANK”).....	304
Sh. Abikenova, Sh. Aitimova, G. Sattarova, A. Bekmagambetov, A. Tolepov ANALYSIS OF STATISTICAL INDICATORS OF OCCUPATIONAL INJURIES THAT OCCURRED AT COAL MINES OF KAZAKHSTAN.....	317
L.T. Akilzhanova, A.T. Zhanseitov, A.B. Myrzhymbayeva, S.B. Baibossynov FINANCIAL STATE PLANNING FOR STABILITY OF THE NATIONAL ECONOMY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT.....	330
Zh. Baimukasheva, G. Tanirbergenova, A.A. Kudaibergenova, E. Balapanova, M. Nurgabylov DEVELOPMENT OF WOMEN’S ENTREPRENEURSHIP IN KAZAKHSTAN: PROBLEMS AND PROSPECTS.....	347
E.S. Balapanova, M.D. Karimova, A.T. Issaeva, Z.U. Dzhubaliev, R.K. Arzikulova CALCULATION OF THE EFFECTIVENESS OF THE EDTECH PROJECT “MILLION ON MARKETPLACES”.....	365
B. Bimbetova, Zh. Kenzhin, G. Zhanibekova, Zh. Kinasheva, A. Ospanova SOCIAL ENTREPRENEURSHIP: THE ROLE AND OPPORTUNITIES IN MODERN SOCIETY.....	378
N. Gumar, M. Imramziyeva, G. Zhanibekova, Sh. Shalbaeva, S. Izeev TRANSFORMATION OF THE BANKING SECTOR IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION OF THE ECONOMY OF KAZAKHSTAN.....	392
L.M. Davidenko, A.N. Beisembina, S.K. Kunyazova, M.K. Karimbergenova, N.M. Sherimova, A.Zh. Kuniyazova DEVELOPING TECHNOLOGY AND PROMOTING ECO-BRANDING BY INCREASING THE VALUE OF HUMAN CAPITAL.....	404
G. Zhambylova, G. Daulieva, G.Sagindykova, U. Yussupov, M.Yesbussinova SPECIFICS OF MODERNIZATION OF THE AGRICULTURAL COMPLEX.....	419
N.B. Zharkinbayeva, B. Wolfs THE IMPACT OF EMOTIONAL INTELLIGENCE ON ORGANIZATIONAL BEHAVIOR IN TERMS OF INNOVATIVE CHANGES IN ENTERPRISES.....	433
D. Zhulamanova, 2023 TALENT MANAGEMENT AND GIG ECONOMY: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS.....	451
Zh.B. Kenzhin, Y. Kunyazov, S.Serikbayev, M. Zhanat, N. Dyussengazina, L. Shafeyeva ECONOMIC DEVELOPMENT OF AGRICULTURE IN THE REGION (BY THE EXAMPLE OF PAVLODAR REGION): CHALLENGES, STRATEGIES AND PROSPECTS.....	463

A.K.Kozhakhmetova, A.B.Yesmurzayeva THE TRANSITION TO GREEN ENERGY: A COMPREHENSIVE MARKET REVIEW OF FINANCING, INVESTMENT, AND POLICY FOR A SUSTAINABLE FUTURE.....	481
B.B. Mubarakova, D.S. Urazalimova, G.Zh. Rysmakhanova, N.S. Kaftunkina , L.Z. Parimbekova, A. Mussina INCREASING THE LEVEL OF EMPLOYMENT THROUGH THE DEVELOPMENT OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN4.....	97
N.A. Nurseit ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF SWITCHING TO A CASHLESS TURNOVER.....	511
A. Orazgaliyeva, G. Sagindykova, G. Zhanibekova, R. Malayeva, ZH. Kinasheva WAYS TO SOLVE THE PROBLEM OF YOUTH UNEMPLOYMENT IN KAZAKHSTAN.....	531
F. D. Salkynbayeva, G. Zh. Tayauova, A. I. Yesturliyeva, G. B.Bermukhamedova, Ch.Dababrata PECULIARITIES OF FORMATION OF YOUTH ENTREPRENEURSHIP IN KAZAKHSTAN.....	546
A.S. Ualtayeva, F.K. Atabayeva, M.D. Ualtayev NEW FORMS OF EMPLOYMENT IN THE CONTEXT OF ECONOMIC TRANSFORMATION IN THE 1920S AND 2020S.....	560
N.Urazbayev, B.Nurmaganbetova, A.Nauryzbaev, B.Aidosova, A.Alibekova FINANCIAL EVALUATION AND PREDICTION OF THE EFFICIENCY OF INVESTMENTS IN “GREEN” TECHNOLOGIES FOR OIL AND GAS COMPANIES IN KAZAKHSTAN.....	573
Zh. Shanaibayeva, L. Sembiyeva, A. Alibekova IMPROVING THE EXPERT AND ANALYTICAL ACTIVITIES OF EXTERNAL STATE AUDIT BODIES TAKING INTO.....	592

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

[www: nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Подписано в печать 30.08.2023.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

38,5 п.л. Тираж 300. Заказ 4.

---

*РОО «Национальная академия наук РК»
050010, Алматы, ул. Шевченко, 28, т. 272-13-19*